

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XII. Ut Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur. D. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

UT BENEF. ECCL. SINE DIMINUT. CONFERANTUR. 403
sistendum, tamen obtineat sententia
plurimorum. Verum tale Decretum
factum à majori parte Capituli pro ope-
re aliquin pio, sed ad Ecclesiam vel Ca-
pitulum non multum pertinente, potest
pars minor vel etiam unicus se oppo-
nere, prætendendo proprium seu singu-
lare suum interesse, juxta R. J. 29. in 6.
*Quod omnes tangit, ab omnibus debet ap-
probari.*

TITULUS XII.

*Ut Beneficia Ecclesiastica sine diminu-
tione conferantur.*

Rubrica, quia perfectam habet senten-
tiam, pro lege habetur, in qua Tò
conferre comprehendit præsentationem,
institutionem & quamlibet aliam provi-
sionem beneficii; quod quinque modis
diminui dicitur:

I. PER RESERVATIONEM REDDITUM, in
parte vel in toto, de qua *h. t. c. un.* „Cum
Archiepiscopus M. officium Cancell-
riæ, retentis sibi proventibus, alteri con-
tulisset, rescripsit Pontifex: Si cum eo,
qui accepit beneficium, ante collationem
convenerit, ut retineat ipse sibi proven-
tus, non est dubium intercedere simo-
niacam pravitatem, cum & in Lateran.

„Concilio sit prohibitum, ne quis con-
 „ferendo beneficium partem proven-
 „tuum suis usibus retinere præsumat, &
 „cautum reperiatur in Canone, quod
 „Ecclesiastica beneficia debent sine di-
 „minutione conferri; si verò ante colla-
 „tionem proventus retineantur ad tem-
 „pus pro causa justa & necessaria Eccle-
 „siæ, decernitur esse licitum. Hinc jure
 ordinario potest Episcopus, non Collator
 inferior, fructus beneficii vacantis, aut
 partem illorum etiam à Collatario ad tem-
 pus solvendam reservare ob justam & ne-
 cessariam causam, v. g. ad solveuda de-
 bita nomine Ecclesiæ contracta, repara-
 tionem Ecclesiæ &c. de qua *Leuren. h. l.*
Q. 134. & seq.

II. PER IMPOSITIONEM NOVI ONERIS, sive
Personalis, v. g. legendi tot Sacra hebdo-
 madatim, servandi Catechismum &c. vel
Realis, v. g. solvendi annuam pensionem,
 &c. Verum licet id non possit Collator
 inferior, (qui non potest gravare Colla-
 tarium ultra onera beneficio ex jure vel
 fundatione inhærentia, v. g. ex redditibus
 conservandi ædes beneficiales; solvendi
 pro rata sumptus extraordinarios pro
 melioratione beneficii, necessaria nova
 ædis ædificatione, &c. cum consensu Or-
 dinarii ab Antecessore factos, nisi ut no-

tat *Lacr. n. 910.* appareret, quòd eas fecif-
 set purè in favorem Ecclesiæ sine animo
 eas repetendi) potest tamen Episcopus ex
 justa causa ante collationem beneficii im-
 ponere novum onus; non post, quia juri
 iam quæsito præjudicare nequit. An au-
 tem possit Episcopus imponere onus sol-
 vendi pensionem, durans non solùm ad
 vitam beneficiati, sed etiam Pensionarii,
 ut transeat ad successorem in beneficio?
 Controvertunt DD. apud *Pirrh. h. t. n. 10.*
Lacr. n. 1112. saltem Trident. *sess. 24. de*
Ref. c. 13. decernit: „ Ut imposterum Pa-
 rochiales Ecclesiæ, quæ summam Du-
 catorum centum secundùm verum an-
 nuum valorem non excedunt, nullis
 pensionibus aut reservationibus fru-
 ctuum graventur. Ex justa tamen &
 gravi causa, v. g. si Parochus resignans sit
 senex, infirmus, &c. nec habeat, unde vi-
 vat, posse adhuc Episcopum resignanti
 pensionem constituere, docet *Reiffenst. h. t.*
n. 102. Pariter Trident. *l. c. c. 14.* prohibet,
 ne quid à Neo-beneficiatis exigatur, v. g.
 pecunia, convivium, aut simile quid pro
 admissione ad possessionem, non in pios
 usus, sed in utilitatem aliorum conver-
 tendum, eò quòd simoniacæ labis aut
 sordidæ avaritiæ suspicionem habeat.
 Consuetudinem tamen contrariam sol-

vendi pecunias statutarias, dandi convivium &c. in Ecclesiis Germaniæ consuetam, *Pirrb. apud Leur. in Foro Benef. p. 3. q. 748.* Simonix damnare non audet.

III. PER DIVISIONEM, quando ex uno beneficio duo constituuntur, quod ex rationabili causa potest Episcopus cum assensu Capituli, v. g. ex una Parochia facere duas, si ita sit dilatata, ut unus populo commodè satisfacere nequeat, juxta *c. 26. de Præbend. sup. T. 1. n. 6. & c. 3. de Eccles. ædif. infra. T. 48. n. 3.*

IV. PER DISMEMBRATIONEM, quando remanente titulo beneficii illæso aliqua pars reddituum ab eo separata alteri beneficio vel piis locis applicatur, quod ex iusta causa potest Episcopus. Verùm tunc requiritur juxta *cap. 1. in 6. de Reb. Eccles. alien.* ut vocetur Rector illius, vel si vacet, defensor deputatus, quia per hoc fit præjudicium Rectori futuro, cum ejus sustentatio minuatur. Nequit tamen Ordinarius dismembrare beneficia curata, ut eorum fructus simplici beneficio applicentur, juxta varias Declarationes Card. apud *Reiffensf. b. t. n. 31.*

V. PER SUPPRESSIONEM, seu totalem

bene-

beneficii extinctionem. Circa quam statuit *Trident. sess. 24. de Ref. c. 15.* „In Cathedralibus & Collegiatis, ubi frequentes & tenues sunt Præbendæ, ut sustentando Canonorum numero non sufficiant, liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia iis unire, vel saltem iis suppressis cum Patronorum consensu, si de jure Patronatûs laicorum existant, eorum fructus & proventus aliis Præbendis applicare, aut Canonorum numerum reducere, ita tamen, ut tot supersint, qui cultui Divino celebrando valeant respondere. Cum autem *Trident. l.c.* dicat: *Liceat Episcopis, &c.* & non utatur verbo: *Ordinariis*, censent DD. teste *Engel h. t. n. 6.* facultatem supprimendi non competere Vicario Generali aut Capitulo Sede vacante, utpotè solum succedenti in jurisdictionem ordinariam Episcopi, non in Dignitatem. Non tamen potest Episcopus imposterum suppressere curatum, convertendo illud in simplex, ut expressè statuit *Trident. sess. 25. de Ref. c. 16.*

VI. Cum suppressione fraternizat UNIO BENEFICIORUM; si enim unum alteri *accessorie* uniatur, unitum tunc extinguitur, amittit nomen & titulum beneficii, induitque naturam alterius, cui unitur & accrescit

crescit; si verò unio fiat *equè principaliter*,
 ita ut utrumque beneficium maneat in
 suo pristino statu quoad jura & onera,
 tunc id solùm operatur, ut Rector unius
 sit etiam Rector alterius, neutrum seor-
 fim vacet, & unum sine altero obtineri
 nequeat. Utramque unionem beneficio-
 rum (idem est de Præbendis Canonessa-
 rum, juxta DD. apud *Lacr. L. 4. n. 230.*) ex
 justa causa potest jure ordinario facere
 Episcopus, ex *c. 33. de Præb. & alibi.* Unde
 eam quoque potest facere Capitulum Se-
 de vacante, dummodo per eam juris-
 dictioni Episcopi nihil detrahatur; eo
 quòd juxta Regulam generalem apud
 Leuren. *in Vic. Episcopi Q. 538.* id in mate-
 ria beneficiaria possit omnia, quæ potest
 Episcopus jure ordinario; at juxta Tri-
 dent. *sess. 24. de Ref. c. 13.* „Ordinarius
 „nequit unire beneficium curatum Mo-
 „nasteriis vel Præbendis Ecclesiæ Cathe-
 „dralis aut Collegiatæ vel accessoriè sim-
 „plicibus. Deinde unio aut quævis altera-
 tio beneficiorum nunquam fieri potest
 cum præjudicio vocatorum ad Jus Patro-
 natûs activum citra horum consensum;
 aut vocatorum ad Jus Patronatûs passi-
 vum per impositionem novi oneris, quia
 in unaquaque dispositione semper cen-
 setur præservatum jus tertii. Ita Leuren. *in*

Foro Benef. p.2. Q.94. Unde dum Trident.
sess.24. de Ref. c.15., permittit Episcopis ex
 „causa unire beneficia, etiam generaliter
 „vel specialiter reservata aut affecta, de-
 bet eorum unio fieri ante vacationem;
 alias eo ipso quo vacant, eorum dispositio
 pertinet ad Sedem Apostolicam. Non ta-
 men ad talem unionem requiritur con-
 sensus aut vocatio Rectoris vel Defensoris
 super hoc dandi, ut expressè statuitur C.2.
in Clement. Tit. seq. quia per eam nullum
 patitur præjudicium, utpote quæ durante
 ejus vitâ non fortitur effectum quoad exe-
 cutionem; licet in praxi expediat eam ipsi
 notificari, ne beneficium unitum resignet
 in favorem, non factâ mentione unionis,
 ut notat Leuren. *in Foro Benef. p.3. Q.918.*
 qui etiam *Q.899.* censet, quòd, quamvis
 Trident. *sess.25. de Ref. c.9.* decernat, non
 esse permittendum, ut beneficia Ecclesia-
 stica in servitutem redigantur, accessorie
 uniendo beneficium liberum beneficio
 Juris Patronatûs, id tamen fieri possit, si
 tunc statuatur alternatio inter præsentationem
 & liberam collationem. Nihilominus prohibet
 Trident. *sess.14. de Ref. c.9.*
 „Beneficia qualiacunque unius Diœcesis
 „uniri cum beneficiis alterius Diœcesis,
 etiamsi uterque Episcopus consentiret.

TITU-